

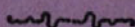
CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

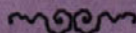
S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 11. zvezka.

Tretjeredni nagovori. 11.	321
Bl. Deljina, devica tretjega reda	330
Ivanka Sinjska, daljmatinska tretjerednica.	
IX. Nekatere posebne neprilike in bolezni	333
S Kitajskega. Misijonska poročila iz pisem p. Petra Baptista. IX. (Dalje.)	337
Iz naših tretjerednih skupščin. Studeno pri Postojni.	343
Iz ljubljanske moške skupščine III. reda.	347
Slovesno praznovanje 700letnice vstanovitve frančiškanskega reda v ba- ziliki »Matere Milosti« v Mariboru in drugod	348
Drobtinice. Potolaži se! Ne sodimo!	350
Priporočilo v molitev	351
Zahvala za vslišano molitev.	351
Za kitajski misijon	352
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1909. Mesec november	352

V GORICI
Narodna Tiskarna
1909.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): 1 K 50 h.
Naslov za naročila: „Cvetje“ frančiškanski samostan v Gorici.

Knjižne novosti.

Slovanske besede v slovenščini. Spisal Anton Breznik. Ponatisk in „Časa“. V Ljubljani 1909. Založila „Katol. Bukvarna“. Cena 80 vin. (S tem bodi popravljeno, kar je bilo zadnjič premalo naznanjeno, namreč 60 vin.)

(Dalje).

Po povedanem je očitno, kaj je misliti o g. Breznikovem zagovarjanju oblik *Slovan*, *slovanski*. Po vsej verjetnosti bo ostalo, kaker on hoče; ali jezikoslovno in zgodovinsko se ne da opravičiti. Pri tej priliki moram tudi sam sebe nekoliko pokregati, ker sem menda res pisal semtertja za *Slave Sloven* in *Slovenec* za *Slovene*. G. B. čisto prav pravi, da je pridevnik v obeh primerih enak: *slovénski*, in torej, morem priznati, tudi *Sloven* ne more imeti drugega pomena kaker *Slovenec*, in eno ko drugo je *Slave*. Krajša oblika *Sloven* se govori po Küzmiču na Prekmurskem. Dobro bi bilo pozvedeti, kako se v ed. imenovavniku povdarja. Pri nas bi se moralo po vsej priliki: *Slóvèn* z vokaloma in naglasom kaker *člóvèk*, rod. *Slovéna*, kaker *človéka*. Za našo knjižno slovenščino torej nočem priporočati oblike *Slóvèn*, *Slovéna*, ostanimo pri navadni *Slovénec*, *Slovénca*. Ker pa s tem zgubimo izraz za pojem nemškega *Slovene*, zato sem jaz, tako pravi g. B. „predložil, da bi Slovence zamenjali s Kranjci“. Jaz moram reči na to, da me gospod menda ni popolnoma prav razumel. Ne zato! Temuč, ker je naše pravo plemensko ime v resnici *Kranjci* t. j. *Krájinci*. Mi smo slovenski krajinci, *das slavische Randvolk*, ker prebivamo na kraju vesoljnega slovenstva, v slovenski *krájini*, *in der slavischen Grenzmark*.

Ime „Krajina“ v začetku gotovo ni veljalo le sedanjí kranjski vojvodini; vsaj prvotno je tudi spodnje Štajersko obsegala „Slovenska Krajina“ „*die windische Mark*“. Nemško *Steier*, *Steiermark* se je ščasoma še le raztegnilo tudi na slovensko deželo, koliker je je bilo pod gospostvom nemškega Gradca. Slovenski „Štajerci“ torej na to nemško ime po pravici ne morejo biti ponosni. Tudi oni bi imeli potemtakem z veseljem sprejeti ime „Krájinci“. Saj smo se vsi le po zmoti in neumnosti začeli nekako sramovati tega imena ter „kranjsko špraho“ nasproti staviti „slovenskemu jeziku“. Spoznati in priznati zmoto in poboljšati se, seveda ne bo brez vse težave; pa, če hočemo, mislim da bi že šlo. In veliko dobroto bi s tem izkazali tako naši slovenščini, kaker drugim slovenskim jezikom. Nam ne bi bilo treba ne „Slavéna“, ne „Slovana“, Serbom ne „slovenačkoga“, Čehom ne „slovinského“, Rusom ne „словинскаго“ jezika. Vse te spake bi izginile.

Ali seveda, dokler se sploh ne poprimemo svojega pravega plemenskega imena, tako dolgo, sem mislil nekedaj, da bi bilo res bolje, ke bi se držali raji Hervatom navadne oblike „Slaven“, kaker pa

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXVI. tečaj

V Gorici, 1909.

11. zvezek.

Tretjeredni nagovori.

P. K. Z.

11.

Glejte, kako dobro in prijetno je,
ako bratje vkup prebivajo.

Ps. 132, 1.

Kaj bi sv. Frančišek zlasti priporočal katoliškim kristijanom, ke bi dandanašnji prišel na svet, upam, da ste si zapomnili zadnjič in se boste po tem, koliker je v vaši moči, ravnali, dasiravno sv. Frančišek ne bo prišel, da bi vam to še enkrat sam povedal. Saj je že v nebesih, le blizu 17 menj ko 700 let. Tam vživa svoje plačilo in, po pravici smemo upati, za nas Boga prosi, da bi tudi mi smeli enkrat tjakaj k njemu priti v večno zveličanje. Kako imamo živeti, da bomo tega vredni, nam kažejo pa vodila njegova zdaj kaker ob času, ko je še sam živel na tem svetu. In tako torej vse do današnjega dne ni prenehal pridigati posameznim kristijanom, kaker vesoljni katoliški cerkvi, skoraj bi smeli reči vsemu človeštvu.

Prevdarimo denes, dragi bratje in sestre, kaj nas uči in koliko dobrega dela svetu Frančišek zlasti po svojem tretjem redu in premislimo, kaj koristi tretji red vam, ki ste se v tem redu oklenili naukov in zgledov sv. Frančiška.

I.

Koristi človeku to, kar ga stori srečnega, zadovoljnega, veselega v tem življenju, in kar ga pripelje enkrat v večno veselje, v nebesa. To je pred vsem drugim prava, terdna, živa vera. Vsa posvetna modrost, vsa visoka izobraženost brez vere ne more osrečiti človeka. To spoznavajo bolj in bolj vsi, ki ne žive kar tako v en dan, kaker konj in mezeg, ki nimata razuma, kaker pravi sv. pismo (ps. 31, 9). In to poterjuje tudi vsakdanja skušnja. Kedo je zadovoljen s tem življenjem samim? Tudi tisti ne, ki ne veruje na nobeno drugo. Vsi, ki ne upajo na večno življenje, so nezadovoljni in nesrečni, pa naj se jim še tako dobro godi na tem svetu. V resnici srečni in prav iz serca veseli so le svetniki in tisti, ki žive kaker svetniki.

Sv. Frančiška imenuje neki pisavec, ki ni katoličan, naj-srečnejšega človeka, ki je kedaj živel na svetu. V svojem vbožnem, terdem in ostrem življenju je imel sv. Frančišek več veselja ko posvetni veseljaki v svojem bogastvu in svoji mehkužnosti. Najglobočja žalost mu je bila vir najvišje radosti.

Ko se je vračal nekega zimskega dne z bratom Leonom iz Perudže proti porcijunkuli in sta bila kaker na pol zmerzla, je šel brat Leon nekoliko naprej in Frančišek je zaklical za njim: „O brat Leon, ke bi dajali manjši bratje velik in spodbuden zgled svetosti, ne pozabi in dobro zapiši: v tem še ni popolno veselje“. Nato sta šla nekoliko časa molče dalje, dokler je Frančišek svojega spremljevalca spet nagovoril, in nadaljeval je: „O brat Leon, ke bi manjši brat slepim dajal vid, ke bi zdravil mertvoudne, ke bi hudiče izganjal, hromim dajal hojo, gluhim sluh, mutastim govorjenje, in, kar je še več, ke bi mertve čez štiri dni spet h življenju obujal, piši: v tem ni popolnega veselja“. Kmalu nato je spregovoril tretjič ter je dejal: „O brat Leon, ke bi kak manjši brat znal jezike vseh narodov, in bi imel vse znanstvo in poznal vsa pisma, ke bi znal tudi prerokovati in bi naprej videl vse prihodnje in bi mogel vsem gledati v serce, zapiši: v tem ni popolnega vese-

lja“. Nekaj stopinj dalje je rekel Frančišek spet: „O brat Leon, ovčica božja, ke bi znal manjši brat tudi z angeljskimi jeziki govoriti, ke bi poznal tek zvezd na nebu in moči zelišč na zemlji in zaklade pod zemljo skrite, ke bi poznal lastnosti ptičev, rib, zvezd, ljudi, korenin, dreves, voda razlagati, ne pozabi in dobro napiši: v tem ni popolnega veselja“. In ko je bil spet nekoliko naprej šel, je začel vnovič: „O brat Leon, ke bi znal manjši brat tako lepo pridigati, da bi vse neverne spreobernal k veri, zapiši: v tem ni popolnega veselja“. Ko je sv. Frančišek nekaj časa tako govoril, ga vpraša naposled brat Leon, ki je bil silno radoveden na sklep: „Oče, prosim te zavoljo Boga, povedi mi, v čem pa je popolno veselje?“ In Frančišek je odgovoril: „Ke bi prišla k Sv. Mariji Angeljski vsa premočena od dežja, vsa premerla od mraza, vsa vmazana od blata in slaba od lakota in bi tam poterkala na vrata in vratar bi prišel jezen in bi se zaderl nad nama: „Kedo sta?“ in midva bi rekla: „Dva od vaših bratov sva“, oni pa bi odgovoril: „Berž sta potepuha, ki vbozim miloščino grabita izpred ust“ in nama ne bi odperl, ampak bi naju zunaj pustil stati v snegu in v vodi in mrazu in lakoti do terde noči, ke bi tako osramočenje in tako odpravo mirno in brez mermranja poterpežljivo prenesla in mislila ponižno in polna ljubezni: „Vratar naju dobro pozna, Bog mu je besede proti nama v usta položil, potem, o brat Leon, zapiši: v tem je popolno veselje. In ke bi še dalje terkala in vratar bi prišel vun razkačen nad naju kaker vsiljenca in bi naju otokel in opsoval: „Proč od tod, malo-pridneža gerda, pojdiva v gostilno! kedo sta? tukaj ni nič za jesti“, in ke bi naposled vzel gorjačo in bi naju zagrabil za kapuce in na tla pometal in sramotno pretepel, ke bi tedaj v spominu na Kristusovo terpljenje poterpežljiva ostala, — o brat Leon, zapiši, da je v tem popolno veselje“. *)

Pa, kajne, dragi bratje in sestre, to prigodbo ste že slišali ali sami brali in morda tudi druge podobne dogodbe iz življenja sv. Frančiška in njegovih prvih bratov; kaj vam torej pripovedujem vse to? Ne za kratek čas, temuč v dokaz, kako more biti človek srečen in vesel tudi v britkostih in v največem pomanjkanju. Svetniki so imeli sploh mnogo terpeti in

*) Prim. 8. poglavje „Cvetjiča sv. Frančiška“ v 1. tečaju „Cvetja“, str. 42 id.

vender so bili najbolj veseli, najbolj srečni ljudje na zemlji; največa vunanja nesreča jim notranje, serčne sreče in zadovoljnosti ni mogla pokončati.

Tako vera Kristusova osrečuje človeka že v tem življenju.

In to vero živi in vzderžuje v sercih tretji red sv. Frančiška, ker zahteva pokorščino do sv. rimske cerkve, ki jo je Kristus postavil varihinjo svojega svetega nauka, in predpisuje in določuje življenje po tem nauku. Vera brez del bi bila namreč mrtva in mrtva vera seveda ne bi mogla koristiti nikomer. Kar človeka osrečuje in zadovoljnega in veselega dela in ohrani, to je življenje po veri, po nauku Kristusovem.

Ali saj more človek po tem nauku živeti tudi brez tretjega reda, kaker je v resnici živelo skozi 12 stoletji, preden je sv. Frančišek svoj tretji red vstanovil, toliko dobrih kristijanov.

To je že res; prvi kristijani v svoji veliki gorečnosti niso potrebovali nobenega tretjega reda; zadosti jim je bila splošna katoliška cerkev, evangeliji in druge knjige nove zaveze in sv. pisma sploh. Ali gorečnost se je ščasoma ohladila, božje in cerkvene zapovedi so se začele zanemarjati, vera sama je začela pešati in giniti. Novega budila je bilo treba, živega ognja, ki bi ogrel serca, prenovil svet. In Bog je poslal sv. Frančiška ter mu navdihnil misel, ki je rodila 1., 2. in 3. red.

Da je bil tretji red za tisti čas potreben in koristen, pač ni treba, da bi se vam trudil dokazati; to je zadosti dokazal velikanski vspeh, ki ga je tedaj imel. Ali pa je koristen ali potreben tudi dan današnji? Ali imamo tudi zdaj enakega ali podobnega vspeha pričakovati od njega?

Pričakujejo ga razsvitljeni modri možje, kaker je bil papež Leon XIII., kaker je zdaj papež Pij X. Kedo si naj upa dvojiti? Res tretji red ne zavezuje pod grehom k ničemer, h čemer ne bi bil katoliški kristijan tudi brez njega zavezan. Ali zavezuje vender z novo vezjo in dvojna vez se težje razterga ko ena sama. Zlasti pa bo tolikanj bolj terdno in zvesto deržal, h čemer se človek neprisiljen in s polno zavednostjo zaveže.

II.

Pa tretji red ne priganja le, h čemer je katoliški kristijan že tako zavezan, naklada tudi mariskaj, kar mu po božjih in

cerkvenih zapovedih še ne bi bilo naravnost naloženo. Tretjerednikom je prepovedano drago lepotičenje v obleki, prepovedani so jim plesi, spotekljive gledališke igre, pojedine in popivanja, kar bi drugim ne bilo berž greh, vsaj velik ne.

Sicer tudi v tretjem redu ni zabranjeno vsako lepotičenje. Mož rad vidi svojo ženo čedno opravljeno, otroci tudi tako svojo mater. To dobro de očem in pripomore, da se ohrani v družini spoštovanje in ljubezen. Ni davno, kar sem bral o neki ženski, menda ženi nekega jetniškega nadzornika na Rusovskem, ki se je oblačila v erdečo ali rumeno jopico, ker dobro de vbozim jetnikom videti žive in vesele barve. V ječi je vse sivo: sive stene, sive postelje, siva jetniška obleka in plašči vojakov. Na dvorišču ni zelene travice, vse je poteptano in sivo. Kamer pogledaš, sivo, sivo, sivo! Kako dolgočasna je ta večna siva barva! Kar duši, kar mori! Jetnik hlepi po čem svitem, pisanem. Če obleče nadzornikova žena erdečo ali rumeno jopico, ali rožne barve in se prikaže v nji na dvorišču, je že to prijetno jetnikom, že to jim nekako razjasni in razveseli serce. *)

Tako prijazna obleka ni nič hudega ali prepovedanega tretjerednicam. Le predrago lepotičenje je prepovedano in sicer prepovedano ne samo takim, ki nimajo primerne premoženja, temuč tudi tistim, ki bi jim ga zato ne zmanjkovalo. Ke bi bila tretjerednica recimo kraljica ali cesarica, bi se smela sicer opravljati po svojem stanu, ali vender ne zapravljivo. Kedor ima veliko bogastvo, mora vedeti, da ima tudi veliko dolžnost dobrote deliti potrebnim. In tretji red bi mu koristil, ker bi ga na to dolžnost vedno spominjal.

To bodi o prepovedanem lepotičenju zadosti. Tudi o plesu ni treba govoriti na dolgo in široko. Sam na sebi ni greh. Ko se je vernil zgubljeni sin, je dal oče zaklati pitano tele in začeli so se gostiti, in ko se je približal hiši stariši brat s polja se vernivši, je slišal noter godbo in ples. In Kristus tistega plesa ne graja. Tudi cerkev ni plesa sploh prepovedala; ali tretjerednikom je sploh prepovedan tako v starem kaker v novem vodilu. In ta prepoved jih varuje pred vsemi mnogimi ne-

*) G. S. Petrow, *Russlands Dichter und Schriftsteller*. Halle a. d. S. 1905. str. 99 id.

varnostmi, ki so združene s plesom, kakeršen je navadno dan današnji.

Po pravici so jim prepovedane tudi spotekljive gledališke igre. In spotekljive so tudi mnoge, ki se cenijo sicer za jako imenitne. Po mestnih gledališčih, kjer se igra vsak večer, vsaj v zimskem času, je sploh jako poredkoma videti kaj takega, kar bi smel človek gledati brez nevarnosti za svojo dušo.

Sicer se igrajo nekod tudi poštene in pobožne igre; tako n. pr. v nemški vasi Oberammergau sloveče Kristusovo terpljenje. Take igre tudi tretjerednikom niso prepovedane. Ali nekaj pomiselka vrednega pa imajo vendar. Kedo sme „igrati“ Kristusa ali mater božjo? Celo mašnika, redovnika ali redovnico kazati na odru, bodisi tudi z dobrim namenom, ni prav brez spotike. Sicer, kar cerkev ne prepoveduje, tudi pridigar nima pravice prepovedovati; vendar mislim, da boste zmirom lahko svoj dragi čas bolje obrnili, kaker ke bi hodili igre gledat.

Zapravljati čas in denar z mnogim pojedanjem in popivanjem po gostilnicah, ali tudi doma, to je pa seveda tretjerednikom naravnost prepovedano. In tretjerednicam ravno tako, če ne bolj. To moram posebe povdariti, ker je gotovo še hujše, če se začne ženska vdajati vinu, kaker če se mož. In vendar, žal, to dan današnji ni tako redka prikazen po naših krajih. Tretji red ima torej skerbno varovati vse svoje ude pred to silno škodljivo strastjo, ki toliko ljudi spravi v nesrečo in pogubo.

Pa če je v telesni hrani treba zmernosti in previdnosti, kolikanj bolj velja to za dušno hrano, tisto hrano, ki jo iščemo zlasti v knjigah in časopisih. Knjig in časopisov, ki se je bati od njih škode za čednost, naj tretjeredniki ne puste v svoje hiše, naj jih sami ne bero in ne dovolijo, da bi jih brali njih podložni. V starem vodilu sicer še ni te zapovedi; saj ob času sv. Frančiška razen duhovnikov skoraj nihče ni znal brati. Časopisov še ni bilo; knjige so bile vse z roko pisane in torej jako redke in drage. Dan današnji je to vse drugači. Časopisov je polno, potrebnih in nepotrebnih. Knjig tudi že po kmetiških hišah ne bo kmalu kam spravljati. In vmes je tudi v našem jeziku že dosti slabih in prav nevarnih. Po pravici so torej rajni papež Leon XIII dotično prepoved postavili v svoje vodilo. Slabih časopisov in knjig naj tretjerednik ne bere in ne

pusti brati; in slabi časopisi so vsi, ki ščujejo in sovraštvo sejejo bodisi od ene, ali od druge strani. Pa tudi mej dobrim bo zbiral moder tretjerednik le, kar je najboljše in raji to večkrat bral, kakor mnogo različnega in vedno kaj novega, kar potem berž sproti pozabi. Sploh se dan današnji preveč bere in premalo misli. Tako branje rado rodi napuh, prederzne in krive sodbe in tisto napačno gorečnost, ki jo učeni ljudje imenujejo fanatizem. Sicer pa izvira vse to še večkrat iz poslušanja strastnih, ščuvajočih govorov; tudi teh se mora tretjerednik skerbno varovati in ravno tako, kedor koli si hoče ohraniti zdrav razum in mirno serce.

Prav tako tretjeredniki nimajo poslušati nesramnega govorjenja, še menj sami govoriti kaj takega. Poštena, spodobna šala jim ni prepovedana; ali pri tem imajo previdno paziti, da koga ne razžalijo, ker imajo dolžnost blagovoljno ljubezen gojiti mej seboj in do drugih in skerbeti, kjer jim je le mogoče, da se prepiri, če so kje nastali, poravnajo. Prav v ta namen, da ne bo prepirov, je zapovedano tistim, ki imajo k temu pravico, naj naredo ob svojem času oporoko glede svojega premoženja. Čas za to je pa berž, ko ima kedo komu kaj zapustiti, ke bi, morebiti nanagloma in neprevideno, vmerl. Nihče naj ne odlaša, češ da je še mlad in smert še ni tako blizu.

Na druge zapovedi vašega vodila, namreč glede molitve, posta, prejemanja sv. zakramentov, obiskovanje bolnikov, pokopavanja mertvih itd. menda pač ni treba, da bi vas posebe spominjal; sami veste, kako imenitne so in kako natančno jih morate dopolnjevati, da dosežete namen svojega reda. Žal, da neketeri tretjeredniki premalo mislijo na to in ne poznajo prav namena svojega reda.

III.

Neketeri vstopajo v tretji red le zaradi mnogih odpustkov, ki so mu podeljeni, in le zaradi njih hodijo k spovedi in k sv. obhajilu. To ni prav! Odpustkov sicer ne smemo prezirati in zanemarjati. Dobri so! Ali zakramenti so nekaj neizmerno višjega in boljšega in red sam na sebi tudi. Kedor bi vstopil v tretji red in hodil k spovedi in k sv. obhajilu le zaradi odpustkov, bi bil podoben ljudem, ki bi zidali cerkev le zaradi ure, ki bi jo imeli potem nu zvoniku. Sv. Frančišek tretjega

reda ni vstanovil zaradi odpustkov; ob njegovem času ta red tudi še ni imel nobenih posebnih odpustkov. Saj je bil red spokornikov. Pravi spokornik pa mora z grehi zaslužene časne kazni celo rad sprejeti iz vedno milostive roke božje. Tudi verne duše v vicah svoje kazni gotovo radovoljno terpe; saj vejo, da jih Bog ž njimi čisti, da ga bodo mogle prej ali potlej gledati od obličja do obličja.

Dobri so odpustki, prav je tudi moliti za verne duše v vicah in odpustke Bogu darovati za nje; ali pravi in poglavitni namen tretjega reda to ni.

Pa kaj pa je torej poglavitni in pravi namen tretjega reda? To, kar vsakega drugega reda v katoliški cerkvi: posvečevanje duš, kerščanska popolnost ali svetost in naposled večno zveličanje.

Drugi redovi skušajo ta namen doseči po evangelijskih svetih v samostanskem življenju; tretji red sv. Frančiška ga hoče doseči v življenju mej svetom po izpolnjevanju zapovedi, božjih in cerkvenih, ter predpisov vodila.

Ali božje in cerkvene zapovedi vežejo tudi vse druge kristijane; predpisi vodila tretjega reda pa še tretjerednikov ne vežejo pod grehom; kaj je torej dobiček tretjega reda, če ne odpustki, ki so mu podeljeni?! Kaker pravim: vsa čast odpustkom; ali poglavitni dobiček tretjega reda niso odpustki. Njegov poglavitni dobiček je to, da je red. Kaj je red? Red je stan ali društvo, ki ima svoj vsem udom skupen namen in ima ta namen dosežati sè skupnim prizadevanjem in nasprotnim pomaganjem. Sv. Frančišek imenuje tretji red, in prav tako prvi, tudi bratovščine in ude tretjega reda brate in sestre. In ko bratje in sestre se morajo udje po vodilu ljubiti mej sabo. Zato je pa treba, da se tudi osebno poznajo, vsaj kar jih je enega kraja, ene skupščine. Da se spoznajo, pa je treba, da se shajajo, da se vdeležujejo predpisanih mesečnih shodov ter se ob takih prilikah tudi zunaj cerkve kaj pogovore mej sabo. Niso pravi bratje in prave sestre tisti in tiste, ki se sramujejo bratom in sestram očitno se pokazati, ki hočejo le posebej in skrivaj sprejeti biti ali obljubo delati. Seveda je povsod večina bratov in sester vbozih in nizkega stanu; kaka imenitna gospa ne ve, kam bi se dela mej njimi. Boji se tega in onega in od preprostega nauka, kakeršen je primeren priprostim bratom

in sestram, ne pričakuje zase nobenega dobička. Zmota! Velik dobiček bo gospa imela, ako se premaga in pogumno mednje gre. S tem se ne bo še le kaj učila, s tem bo že storila nekaj, kar bo za njo napredek v čednosti in za druge lep, spodbuden zgled ponižnosti in ljubezni.

V resnici bi imela gospoda obojega spola v tretjem redu najlepšo priliko mej ljudstvo iti, spoznati ljudstvo in ljubezen njegovo si zaslužiti.

Neke čudne reči sem bral te dni o mladih gospodih v severni Ameriki in na Angleškem. Če tudi niso katoliški kristijani, morejo tisti gospodiči v neki reči v zgled biti našim gosposkim in izobraženim tretjerednikom. Ti gospodiči so bogati angleški in amerikanski študentje, ki gredo študirat na vseučilišča pa si poiščejo stanovanja nalašč v takih krajih mesta, kjer prebivajo najvbožniši ljudje, najnižji delavci; to pa v ta namen, da pridejo, koliker se le da, v dotiko ž njimi, da tako spoznajo njih življenje, njih navade, njih misli, njih dobre in njih slabe strani. Po svoji moči jim skušajo potem pomagati, jim svetovati, jih učiti, ter si tako pridobiti njih serca. S tem so dosegli, da je po takih krajih že skoraj popolnoma ponehalo nekedanje sovraštvo mej vbozimi delavci in bogatimi posestniki, sporazumevanje se je olajšalo, pritiski od ene in druge strani so odnehali.

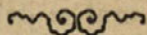
Tako se tudi naši gosposki tretjeredniki ne bi imeli sramovati svojih priprostih redovnih bratov in sester, ampak krepko poprijeti vsako priložnost, da se ž njimi seznanijo ter jim koliker le morejo dobrega store. Ljubezen priprostih bratov jim bo dobro dela in umeli bodo peti lepi psaljem, ki se tako veselo razlega po samostanskih cerkvah o priliki slovesnih obljub: „Ecce, quam bonum et quam jucundum, habitare fratres in unum. Glejte, kako dobro in prijetno je, ako bratje vkup prebivajo! Kaker mazilo na glavi, ki se cedi na brádo, bradó Aro-novo, ki se cedi na rob njegove obleke; kaker rosa na Her-monu, ki pada na goró Sijon. Ker tja pošilja Gospod blagoslov in življenje noter do veka“. (Ps. 132).

V resnici lepo in prijetno življenje bi bilo v tretjem redu sv. Frančiška, ako bi se tako vboji in bogati, kmetje in gospodje ko bratje in sestre ljubili in podpirali eni druge. To bi

bil pravi odgovor na tisto znano socijalno vprašanje; to bi bil kerščanski socijalizem, ki bi moglo ž njim zadovoljno biti vse človeštvo; to bi bil v resnici raj na zemlji!

To bi bil! — Ali bo kedaj? — Tako kmalu ne! —

Ali koliker bolj se bo tretji red vkoreninjal in širil, toliko bliže bo vsaj katoliški svet tistemu zlatemu času. Storimo mi, dragi bratje in sestre, v ta namen vsak vsaj to malo, kar je v njegovi moči, in ljubi Bog daj svoj blagoslov. Amen.

Bl. Deljřina,

devica tretjega reda. *)

Deljřina, hči bogatih in plemenitih stariřev, je bila rojena l. 1248 v gradu Pvimiřelju (Pui Michel, po latinsko Castrum Podii Michaelis) v Provansi na Francoskem. Njena stariřa sestra je bila stopila v samostan. Ker druge sestre ali brata ni imela, je bila Deljřina edini dedič mnogih grajřčin in velikega posestva.

Kaker bogata je pa bila, brez kriřev vender ni bila. Komaj sedemletni ji vmerjeta oče in mati. Zdaj so za njo skerbili njeni strici, zlasti pa teta, ki je bila opatica nekega samostana svete Katarine, device in marternice.

Že ko dekljčka je bila Deljřina jako pobožna. V svojem dvanajstem letu je naredila obljubo vednega devjřtva. Vse svoje gradove bi bila rajši zgubila kaker pa sveto devjřtvo.

Ali Bog jo je hotel imeti v zakonskem stanu, kjer naj bi to in druge čednosti v še veči meri dosegla. Tisti čas je živel v marseljskem samostanu sv. Viktorja plemeniti mladenič Eljzearij, ki ga je tamkajřni opat, njegov stric, se vso skerbjo vzgojeval. Prigodilo se je pa, da je bil tedaj kralj napolitanski, ki je bil tudi grof provanški, Karelj II. v Marselju; in ta je poznal Eljzearja, ki mu je bil v rodu, in hotel je, da se naj poroči z Deljřino, ki je imela tedaj blizu 15 let.

Razumljivo je, kako nepričakovano in neljubo je bilo Deljřini to naznanilo. Trepetaje se je zatekla k prečisti devici Ma-

*) Breviarium Romano-Seraphicum. — L' Aureola Serafica, Tom. IV.— Winkes, Seraphischer Tugendspiegel. 27. Nov.

riji ter jo prosila pomoči. Marija jo je potolažila zagotovivši jo svoje obrambe v vsaki potrebi. Tako se je vdala in zaroka se je vpričo kralja in nadškofa slovesno obhajala. Mej tem je priporočala svoje devištvo svojemu nebeškemu ženinu ter zdihovata kaker golobica: „Bodi moje serce in moje telo neomažežano, da ne bom osramočena“. In ni bila osramočena.

Precej po poroki je pregovorila svojega pobožnega mladega moža, da je naredil tudi on obljubo vednega devištva in je živel ž njo nadalje kaker brat sè sestrico. Oba sta želela pred vsem drugim Boga ljubiti, njemu služiti in zveličati vsak svojo dušo. Nasprotno sta se h dobremu spodbujala ter se podpirala v telesnih in dušnih potrebah; po nauku sv. Pavla aposteljna sta nosila eden družega bremena ter tako dopolnila postavo Kristusovo.

Delj fina je dobro umela družiti delo in pobožnost. Dasi ravno so ji veliko posestvo in posli delali skerbi, je vender zmirom našla čas in priložnost za molitev in druga dobra dela. S posli je molila zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi. Ko dobra mati jih je ljubila; pogreškov pa jim ni spregledavala. Ko tretjerednica je natanko izpolnjevala sveto vodilo. Vse poste je vestno držala; za redovno molitev je opravljala brevir kaker duhovniki.

Kako je skerbela za svoje devištvo, lahko spoznamo iz besed njenega ženina sv. Eljzearja. Ta je namreč na zadnjem uro svojemu spovedniku naročil, da naj to le objavi: „Očitno povem, da zapustim Deljfino ko devico, kaker sem jo dobil, in da, če sem v svojem življenju kaj dobrega storil, moram za to njo zahvaliti“.

Sv. Eljzear je vmerl v Parizu, kamer ga je bil poslal napolitanski kralj ko svojega poslanca. Delj fina je bila tedaj v Avinjonu in je ravno molila, ko ji je bila razodeta smert Eljzearjeva v trenutku ko je vmerl. Modra devica je v solzah, vrednih takega tovariša njenih čednosti, ponižno k Bogu zdihnila: „Bodi, moj Bog, tvoja presveta volja!“ Njegova duša se ji je potem, kaker se je pripovedovalo, večkrat prikazala ter jo spodbujala še k večji popolnosti.

Res je nato Delj fina vse svoje premoženje prodala ter preskerbevši svoje posle denar mej vboge, bolnike, cerkve in samostane razdelila. Vseh posvetnih skerbi rešena je živela

nadalje samo za Boga v največem vboštvu, h kateremu se je tudi z obljubo zavezala. Vsak dan je od hiše do hiše prosila potrebne hrane. Dobri kristijani so jo občudovali; navadni pa so jo zasmehovali ko zmešano žensko. Berači so ji celo očitali, da jim zdaj, ko je vse zapravila, krivico dela, ker jim miloščinjo krade. Ona je pa vse to iz ljubezni do Jezusa molče in veselo prenašala.

Ko je opravila svoje pobožnosti, je predla in šivala ter za cerkve delala cerkveno obleko. Miloščinjo je prosila po mestnih hišah bolj za druge, vboge in bolnike, ko sama za se. Če ni mogla pomagati s časnimi dobrotami, je vsaj dobro svetovala, naj skerbijo za zveličanje svoje duše. Še več ko njena beseda je pa gotovo koristil njen dobri zgled. Povabljena od kraljice Sicilije, Eleonore, in Sancije, napoljske kraljice, je sè samo svojo pričujočnostjo tako spreobrnila ljudi na dvoru, da je bila kraljeva hiša tako rekoč v svetišče spremenjena.

Junaško poterpežljivost je razodevala zlasti v svoji dolgi in hudi bolezni. Nigdar ni tožila, da mora toliko terpeti, vedno je mirno in veselo prenašala vse bolečine iz ljubezni do Jezusa.

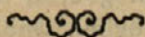
Bog jo je k sebi poklical 26. novembra 1358, ko je bila stara blizu 74 let. Pokopali so jo poleg njenega ženina Eljzearja v mestu Apt *), ki je v deželi Provansi nekoliko proti vshodu od Avinjona. Papež Urban V. jo je mej blažene prištel.

P. A. F.

Lepo je življenje bl. Deljfine in mnogo se morejo tretjerednice učiti iz njega, in ne le one, tudi tretjeredniki in vsi drugi kristijani. Prevdarimo tu samo eno njeno čednost, sveto vboštvo. — Vboštvo samo na sebi ni sicer nič dobrega in nobena čednost. Kaj bi bilo to dobrega, če človek nima s čem oskerbeti svojih potreb, in kakšna čednost, če z nevoljo in zavistjo prenaša svoje siromaštvo? Ali čednost je, ako prenaša svoje siromaštvo vdano v voljo božjo, z veseljem in brez zavisti, in če je premožen ali bogat, pa nima serca navezanega na bogastvo ter ga obrača v dobre namene sè vso radodarnostjo.

*) Tako se imenuje to mesto, ne pa Art, kaker je natisnjeno na strani 269. Tam je tudi še nekaj drugih pogreškov. Papež, ki je Eljzearja svetnikom prištel, je bil Urban V. (ne VI.) in leta 1369, ko se je to zgodilo, bl. Deljfina po gori povedanem, ni več živela, kaker je tam rečeno.

nostjo. In ta čednost je k zveličanju potrebna in tudi zadostna v tem oziru: „Blaženi vbogi v duhu, njih je nebeško kraljestvo“. (Mat. 5, 3). Ali od tistega, ki hoče popolnoma biti, zahteva Kristus več: „Pojdi, prodaj svoje premoženje in daj vbogim . . . in pridi in hodi za menoj!“ (Mat. 19, 21). Ono veže vsakega, ki hoče v nebeško kraljestvo; to je le svet tistim, ki hrepene po posebnem zakladu v nebesih. Vender ne bo to le njim v večno korist. S popolnim radovoljnim vboštvom koristi človek tudi drugim več kaker bi jim mogel koristiti z obilim bogastvom. Sv. Frančišek je, kaker piše celo neki sloveč protestantski učejnjak *), „sè svojim vboštvom tisočem ljudi, ki nimajo premoženja, ostrost in težo njih vboštva polajšal, tisočem bogatinov oholost posestva spodkopal, vzel vrednost temu, za kar se ti in oni prepirajo. Sv. Frančišek dela še dandanašnji, če se tudi ne zavedamo, globoko v naših serciah“. Tako je bil ob njenem času mogočen tudi zgled bl. Deljfine, in po pravici se zgledujemo nad njo še dandanašnji.

Ivanka Sinjska,

daljmatinska tretjerednica.

P. M. Š.

IX.

Neketere posebne neprilike in bolezni, s katerimi jo je Bog obiskal l. 1891.

V majhnem mestu ni lahko živeti z nevgodnimi sosedi. Pregovor pravi: „Pogledaj prej na soseda, potlej na sonce“; in drugi veli: „najbližji sosed je bližje od oddaljenega brata“. Ali nič ni hujšega na svetu, kaker nevgoden ali hudoben sosed. Ivanka pa je imela tako nevgodnih kaker hudobnih. Neki star hervaški pisavec je pogodil resnico, ko je rekel: „Vedno protivnega soseda še nerazumen bor ne terpi“. Ali Ivanka je morala terpeti tudi take in krepostno jih je terpela. Eden od takih sosedov jo je zmerjal ko jo je zagledal, ali ko je šel mimo njene hiše, ali ko je vedel, da ga bo ona slišala, in

*) Förster, Christentum und Klassenkampf, pg. 34.

zmerjal jo je in sramotil, ne samo z besedami, temveč tudi z djanji, kakeršnih bi se moral sramovati najhuji potepenec, in, dasi je bila popolnoma nedolžna, je delal to več let. Svet je govoril, da je bila temu neprijateljstvu kaj kriva njegova žena. Ponavljam, da je bila Ivanka popolnoma pravična. Vender sem ji naložil, da naj gre v njegovo hišo in poprosi odpuščanja tako le: „Ako sem nevede sama vzrok, da se na me hudujete, prosim vas za ljubezen božjo, odpustite mi!“ — To je bila za njo težka skušnja. Zdelo se jej je, da bo s tem ljudi vterdila v njih prepričanju, da je res ona kaj kriva; ker če se ne bi čutila krivo, ne bi iskala odpuščanja. Zato jo bodo, kakeršni so že tisti ljudje, od zdaj še bolj pretresali in černili pred svetom. — Ali ona je šla in izpolnila, kar sem jej naložil.

Jaz se navadno resno obnašam in vedno sem bil zadosti oster s pobožnimi ženskimi osebami, ki so se pri meni spovedovale; ali z nobeno nisem bil tako oster, kaker ž njo. Več ko tisočkrat sem jo posvaril za najmanjše reči, ali boljše rečeno: pokregal sem jo, mnogokrat, ko je bila čisto nedolžna, včasih tudi javno pred drugimi. Ona se ni zavoljo tega nikedar vznemirila, ali pojezila, nigdar ni pokazala, da ji delam krivico. Neke bogoljubnice ne morejo radovoljno prenesti, če se jim kakšno obhajilo mej tjednom odreče, neketere narede zavoljo tega zelo čuden obraz. Ivanki je bilo pa vse prav. Eno leto je hodila kaker po navadi k spovedi, pa me ni smela niti pogledati. Na zadnje jej rečem — pa res ne vem zakaj — da je brezkoristno truditi se ž njo in da je nehvaležna za prejete milosti. Beseda „nehvaležna“ jo je zbola v serce, ker si je mislila, da sem jo hotel posvariti zavoljo nehvaležnosti proti meni. Šla je domov in od žalosti ni mogla stati na nogah, morala se je vleči v največi britkosti in jokajoč. Drugi dan mi je, ker ni smela k meni priti, — pisala to-le pismo: „Bodi volja božja! Dobri oče! Moj nemir pošilja me k Vam. Tukaj sem torej pred Vašimi nogami in prosim, da mi dopustite neko malo spoved ne grehov, temuč tistega, kar čutim glede Vas. Jaz Vas gledam mej ljudmi in dobrimi dušami kaker Jezusa mej svetniki in angelji v nebesih, imam Vas pa kaker svojega angelja variha. Edino Jezus je, ki me je po mojih grehah, sprejel; Vi ste pa edini, ki ste me z Jezusom spravili. Torej, dobri moj oče, jaz Vas cenim više kaker svoje zdravje, tako kaker svoje zveli-

čanje: jaz bi vmerla za Vas. Naj Vam povem še eno svojo slabost. Ako bi imela Vašo „capato“, jaz bi jo hranila kaker dragocen spominik. Če bi mogla, poljubila bi zemljo, koder vi hodite. S tem nisem še izrekla svoje hvaležnosti. Pravim torej, da mislim, da se mej vsemi osebami, ketere Vi spovedujete, ne bi našlo niti samo eno serce, ketero bi imelo večo hvaležnost kaker jaz, ker nobena od onih oseb ni imela na sebi tolikega bremena grehov, kaker jaz. — Kar mi pravite, da sem nehvaležna, Vi lahko pametno tako mislite. Ali meni more sam Bog verovati, s kakšnim strahom stopam k Vam. Meni se para serce, ko vidim, da druge osebe slobodno k Vam pristopajo; jaz pa tega ne smem, ker se bojim, da Vas bom vznemirila, ker sem bolj kaker gotova, da niste več oni moj oče, keteri ste bili prvih let. Vem, da mi boste na to odgovorili, da tudi jaz nisem postala krepostna, kaker ste se Vi nadejali. To je res; ali slišali ste, da se slabšemu psu meče bolja kost. — Želim, da bodite moj oče do moje smerti. — Poljubljam Vam roko. — Ivanka“. — To pismo je iz leta 1882, mislim, da je pisano ob koncu meseca julija.

Lahko pričam pred licem božjim, da se nikedar ni niti ena sama neplemenita želja, niti za en sam trenutek, polastila ujenega serca, od kar se je bila obernila k Jezusu, in nobena nesveta misel njene pameti. Prepričan sem tudi, da vsih 27 let, ketere je od tedaj preživela, nikedar, niti za en trenutek ni zgubila posvečujoče milosti božje; in vsaki najmanjši greh je sovražila iz dna svojega serca. Vedno je pazila, da vgodi Jezusu in vedno je na to mislila. Zavoljo tega si je napisala in je molila sledečo molitev, ki so jo po njeni smerti našli v njenem molitevniku: „Moj sladki Jezus, jaz hočem biti vsa tvoja. Naj se na meni izpolni tvoja božja volja. Moj Jezus, dragovoljno, ljubeznivo, popolnoma in v vsem se hočem ravnati po tvoji sveti volji, da ne bom jaz v sebi živela, temveč ti v meni“.

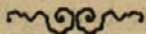
Gospod jo je obiskal z mnogimi boleznimi. Leta 1877 je obolela zelo hudo na ošpicah. Ko jih je prebolela, ji je ostal obraz nagerjen. Od tedaj se lahko reče, da ni bila več zdrava, in mnoge bolezni so se izmenjavale na njej. Spomnim samo pljučnico, vnetje dušnic (bronchitis), gerlnico, terganje ali reumatizem, bedrobol (ishias); in vse to se je večkrat povračalo.

Leta 1886 mi je z veliko težavo povedala, da ima neko bolezen na sebi, od ketere terpi že štiri leta. „To je, reče mi,

neka mala rana na persih, ketera mi dela veliko terpljenje. Vedno sem se sramovala to povedati, ali zdaj sem se domislila, da bi moglo biti greh, ne dovoliti zdravniku, da jo pogleda. To me je nagnilo, da razodenem, kar prej nikaker nisem mogla, in prosim Vas, da mi svetujete, kaker Vas Bog navdahne: naj grem, ali naj ne grem k zdravnikom“. Odgovoril sem jej, da je dolžnost iti k njim. Ivanka je imela raka, ki jo je bil razjel že do kosti.

Meseca decembra tistega leta so ji zveršili v bolnišnici v Spletu operacijo, pri čemer je preterpela pravo marterništvo, mislim da ne manjše, kaker sveta Agata. Zdravniki so jo onesvestili, ali mej operacijo jej je prestalo serce biti in morali so jo hitro predramiti. Mejtem se je moralo rezanje nadaljevati. Odrezali so ji leve persi do kosti. Režejo dalje okoli živo meso. Sè škarjicami strižejo žile, kaker se strižejo lasje na glavi. Potem prebadajo z iglicami in vežejo se svilo stotine žilic, da se ne bi skozi katero iztočila kri iz telesa. Skozi kožico, ki veže eno rebro z drugim, se je videlo kako bije serce. Marternica se je zvijala in vpila „od bolečin, ali iz njenih ust ni došlo drugo, kaker: „Moj Jezus, moj Jezus, moj Jezus, prejmi to za pokoro za moje grehe!“ Te besede je vedno ponavljala v dolgem martranju, čemur so se čudili sami zdravniki, in posebno vsmiljene sestre, ki so bile pričujoče.

Čez dve leti se je pokazala zopet rakovina na tistem mestu, širila se dalje proti levi roki ter šla pod pazuho. Naredile so se ji terde bunke ali gerče, velike kaker oreh. Da bi jih vničil, je zdravnik vpotrebljaval neko mast, ki jih je žgala kaker živo oglje, ali vsaka gerča ni mogla izgoreti prej kaker v štirih ali petih dneh hudega terpljenja; tudi ni bilo mogoče vničavati več kaker po eno gerčo ob enem. Ko je izgorela gerča pod pazuho, se rana ni mogla zaceliti, temuč se je še bolj širila in šla je v globino in začela razjedati kosti. Tako je šlo do meseca junija 1891.

S Kitajskega.

Misijonska poročila iz pisem p. Petra Baptista Turka.

IX.

(Dalje).

Dne 30. aprilja sem dospel v Šja-pa-ho. Vsi katehumeni so bili silno oveseljeni, ko so videli, da sem prišel k njim sè vso svojo robo. Upali so namreč, da bom zdaj delj časa pri njih ostal in jih tako lahko pripravil za sv. kerst. Zato so še posebno želeli, da bi dobili koliker mogoče kmalu lastni misijonski dom.

Potrudil sem se torej, da si njihovo gorečnost v korist obernem. Pridnišim in vestnišim sem obljubil, da jim bom podelil sv. kerst, kaker hitro bodo zanj dovolj pripravljeni. Tako sem jih do praznika Vnebovzetja prečiste Device Marije res kerstil 34. Število katehumenov pa je narastlo do 200 družin.

Meseca majnika sem na dveh novih krajih odperl sv. misijon, v Ho-pin in Cou-va-tjen. Pervi kraj je od terga Šja-pa-ho oddaljen 20 li, drugi 45 li. V obeh krajih so me slovesno sprejeli in kar je pa glavno: nad 60 družin se je vpisalo mej katehumene.

Od tukaj sem skozi Lou-sen-kan in Ci-švej šel na postajo Ši-ma-fan, da bi ondi obhajal praznik Vnebohoda in ob enem opravil letni misijon. Ostal sem sedem dni v tem kraju, kjer je pa misijonski napredek še zelo skromen, če tudi se polagoma vender že na boljše obrača.

Pervotno sem imel namen napraviti pri tej priliki prvo misijonsko pot v nepristopni okraj Lo-tjen, kamer so skušali misijonarji že pred par leti priti, pa se jim ni posrečilo. Naš misijonski škof so meseca decembra l. 1907 meni izročili nalogo, da ondi odprem sv. misijon. Takoj sem naprosil vse obmejne kristijane in katehumene, da bi mi šli pri tem na roke, ali nobenega ni bilo, ki bi se bil hotel posebno zavzeti za to reč. Izgovarjali so se na razne načine, zlasti, da je poskus spreobračati Lo-tjenčane zelo nevaren. Dejali so celo, da si oni na potovanju skozi Lo-tjen niti ne upajo povedati, da so naši verniki ali katehumeni, ker bi jim Lo-tjen-čani drugače odpo-

vedali prenočišče in jim hrane celo za denar ne teli dati. Poleg tega imajo ondi, kaker se pripoveduje, pervaki dogovorjeno, da nikaker ne dopuste naše vere v svoj okraj. Ta govoricca straši vse naše vernike, zlasti zaradi tega, ker so jim znani Vam že opisani dogodki iz preteklosti.

Ko sem vprašal mojega katehista Ljou, če me je pripravljen spremljati v Lo-tjen, mi je boječe odgovoril: „Šel bom, pa poprej se povernem na dom, da poskerbim za družino in poravnam dolgove“. Govoril je, kaker da gre v gotovo smert.

Ko je žena mojega popotnega strežnika izvedela o naši nameri, mu je takoj pisala tožeče pismo in prosila ga, naj se ne podaja v tako nevarnost ter ne zapušča nje in otrok tako lehkomisljeno.

Kljubu temu jaz svoje namere nikaker nisem hotel opustiti terdno zaupajoč v pomoč božjo in v varstvo Marijino. Bog je vedno in povsod gospodar mojega življenja in moje smerti, njegova sv. volja naj se zgodi! Torej proč sè strahom!

Ker imajo očetje jezuiti ob vzhodni meji okraja Lo-tjen onkraj gora v okraju In-san že zelo razvit misijon, zato sem se tudi do njih obernal in jih prosil pomoči. Tedanji ondotni misijonar p. Marka de Boregár (Beauregard) je bil moje prošnje in namere zelo vesel. Odpisal mi je, kako tudi na njegovi strani žele, da bi se v okraju Lo-tjen zasejalo seme sv. vere, ker od tega odvisi tudi vspehi na njihovi sosedni strani. Obljubil mi je pomoč ter me vabil, naj v prvih dneh majnika pridem na njegovo postajo Jan-ljou-van, ki je od okrajnega mesta In-san 30 li oddaljena, od moje postaje pa nad 150 li.

Upal sem, da bom mej ondotnimi verniki in katehumeni gotovo dobil kakega človeka, ki ima v okraju Lo-tjen ali sorodnike ali prijatelje in znance in ki bi bil tudi pripravljen po mogočnosti tega ali onega pridobiti za našo sv. vero. Ali pričakovana nesreča je razbila to moje upanje. Ko sem se ravno odpravljaj na pot, dobim naznanilo, da je v okraju In-san nastala revolucija in da je požgana misijonska postaja v Jan-ljou-van. Takoj sem odposlal tja svojega posla (kurzorja), da bi pozvedel, kaj je na tem resnice. Dne 9. majnika se poverne sè žalostnim sporočilom, ki naj tukaj sledi :

Zadnje dni meseca aprilja se je združilo okrog 60 tolovajev iz družbe „ko-lao-hvej“. Ti so najprej vderli v poslopje

okrajnega mandarina v mestu In-san, ter je oropali in zažgali. Še tisti dan so šli tudi na postajo Jan-ljou-van, ter jo s petrolejem požgali. Imeli so še druge hude namere, toda vojaki so prihiteli od vseh strani na pomoč zoper nje. Takoj perve dni so jih polovili okoli 20 in jih na mestu obglavili. Nekaj njihov trupel so pri nas videli plavati po reki, ki od ondi teče mimo mesta Či-švej. Kako se je nazadnje končala vsa ta reč, mi ni znano.

Vsled teh nemirov so mi misijonski škof prepovedali iti v Lo-tjen, rekli so: „Ni dobro siliti na to, kar se ne more po pameti zgoditi“.

Pri takih zadevah pa je dovoljenje predstojnikov zelo velike važnosti; le ono more oborožiti našo dobro voljo z neustrašenostjo in nas napolniti z upanjem božjega blagoslova,

Mej letom sem sicer vedno še mislil, kje bi se našla kaka ugodna priložnost k pristopu v Lo-tjen, ali brez posebnega vspeha. Mogel sem le nekaj dobrih knjig o naši sv. veri in zoper malikovavstvo tja poslati. Bog daj, da bi vender tudi v te kraje mogli priti z našo zmagovito misijonsko zastavo sv. Križa! Od osmih okrajev prefektуре Huan-cou-fu je namreč zdaj samo še okraj Lo-tjen popolnoma terdovratno vdan malikovavstvu. Prosim, podpirajte nas z molitvijo pri Bogu, da bi kmalu tudi to ubogo, nevedno ljudstvo prejelo milost odkritoserčnega spreobrnjenja!

Prej sem upal, da bom binškošne praznike, ki so se bližali, obhajal na kaki novi postaji v okraju Lo-tjen. Ko je pa bilo to upanje razderto, sem se takoj odločil, da jih hočem praznovati v okrajnem mestu Či-švej. To naznanilo so vsi katehumeni in neofiti imenovanega mesta navdušeno sprejeli in začeli velike priprave za prvo skupno slovesnost. Ker nimajo še lastnega misijonskega doma, so za praznike najeli neko prostorno, prazno šolo, ki so jo lepo ocedili in okrasili; odstranili so malike in na njih mesto postavili aljar in svete podobe.

Že pred prazniki je prišlo mnogo vernikov od vseh strani, kar mi je bilo v veliko veselje; bil je to nekak prvi katoliški shod v tem okraju.

Skušal sem vsem postreči s potrebnimi nauki, opomini, s primernimi knjigami itd. Odraščeni so skoro vsi opravili sv. spoved in mej slovesno sveto mašo pristopili k sv. obhajilu.

V povzdigo slovesnosti so najeli kitajske godce, ki so godli na predvečer in na dan slovesnosti pred in po sv. maši. Požgali so tudi mnogo strelnih bombard, ki so jih sami nakupili. Kerščenim sem v spomin na to slovesnost dal vsakemu po eno svetinjico.

Tako se je, Bog bodi zahvaljen, visoki binkoštni praznik zares prav lepo obhajal. „Bog blagoslovi ta naš prvi shod in milostni ogenj sv. Duha ogrej železna serca naših mnogih katehumenov, da bi se dali prekovati v duhu svete vere“. To je bil moj vzdih, moja molitev. Zakaj pridobivati in množiti katehumene, to ni posebno težko, ali vse drugače težavno je iz odraslih katehumenov vstrojiti dobre, poštene in vstrajne kristijane. V ta namen bi bila pred vsem v mestu Či-švej potrebna dobro vrejena misijonska postaja ter moški in ženski katehumenat. S pomočjo Vaših milodarov in zanašajoč se na obljubljeni pomoč mojih misijonskih predstojnikov, sem si prizadeval o vsaki priliki kupiti v ta namen kak primeren prostor s hišo. Ali dolgo brez uspeha; vselej je bil ali prostor preneugoden ali pa cena previsoka.

Po praznikih sem moral hitro odpotovati na postajo U-šje, kjer sem imel pričakovati novega višjega misijonarja za okraje Či-cou, Kuan-či in Huan-mej, p. Egidija Dodiči. On je mej evropskimi misijonarji sloveč ko najboljši veščak kitajskega jezika, ko dober govornik in pa izredno krepak mož. Močan je tako, da njegov sklenjen mezinec malokedo more razkleniti z obema rokama. Misijonari že osemnajsto leto. Do predlanskega leta je bival ko višji misijonar na zahodu tega vikarijata v prefekturi Ngan-lou-fu. Tedaj pa so ga misijonski škof premostili v Han-kov, ker so ga bili tamkajšni pagani resno vzeli na piko, da ga hočejo umoriti, ako se ne odstrani iz njih okraja.

Na vzhodu smo vsi veseli njegovega prihoda, ker je znan ko zelo skušen misijonar. Pri vsem tem je pa kaj priprost in priljuden, akoravno ga njegova dolga in široka črna brada resnega in hudega kaže.

Dne 16. junija je torej p. Egidij prišel v Či-švej. Kristijani so mu ob prihodu slovesno bombardirali, ravno tako pri odhodu čez dva dni, ko je odpotoval proti U-pe-se na misijonsko postajo Kuan-či, kamer sem ga spremljal tudi jaz.

Ob robu mesta smo sedli v čoln, da bi se prepeljali čez jezero. Ko smo prevozili kakih 10 li in nismo bili torej še na

sredi jezera, tedaj je začelo pa tudi nebo hudo bombardirati, začelo je deževati in naš čoln nevarno zibati. To nas je prisililo, onkraj jezera v čisto paganski vasi prenočiti. Tudi naslednji dan, to je drugo nedeljo po binkoštih, je še dež šel. Ali zaradi nedelje smo se kljubu slabi poti podvzali, tako da mi je bilo mogoče še pred poldnem opraviti sv. mašo na postaji Kuan-či.

Na tej postaji smo ostali par dni ter sušili našo premočeno robo. Tu sem patru Egidiju oddal potrebna navodila in spise ter vse misijonske kataloge za mojega naslednika v okraju Kuanči, namreč za p. Petra Massinjana. Nato je tretji dan odpotoval čez goro na postajo U-pe-se, jaz sem se pa dan pozneje vrnil v U-šje, odkoder sem nemudoma odpotoval v svoj delokrog Či-švej.

Na poti iz Kuan-či me je pekoče sonce hudo ožgalo po rokah in po glavi, dasiravno sem se z dežnikom zakrival pred nevarnimi žarki.

Meseca julija sem radi šolj bival deloma na postaji Šja-pa-ho, deloma na postaji Lou-sen-kan. Na koncu meseca sem se odpravil za en dan v mesto Či-švej, kjer sem, hvala Bogu! mogel kupiti za zmerno ceno okoli 360 K velik prostor s hišo na zelo ugodnem kraju. Sedaj sem seveda želel, da bi se paganski lastnik hitro iz hiše izselil. Ali rekel mi je, da po njihovi šegi mora v tej hiši ostati, dokler poteče čas žalosti, namreč 7 tjednov, radi smerti brata, ki mu je ravno prejšnji dan umerl. Poleg tega bo moral, kaker je zaterjeval, po preteku žalovanja še paziti, kateri dan bo za preselitev ugoden in srečen. Temu praznoverju glede srečnih in nesrečnih dni so vsi pagani vdani. Za vsako važniše opravilo iščejo po pratiki srečnega dne, ki se mu po kitajsko khan-èrl-cè pravi. Glede te šege namerjam o priliki sestaviti cel dopis.

Za porcijunkulo sem bil na postaji Lou-sen-kan. Za ta milostni dan sem povabil kerščene od blizu in daleč. Prišlo jih je s katehumeni vred precejšnje število iz Šja-pa-ho, Či-švej, Lan-či in par celo iz oddaljene postaje Ši-ma-fan. Večina izmed njih so to pot prvič slišali obširniši poduk o porcijunkuljskem odpustku. Poleg mnogih katehumenov so prišli le neofiti, ker vsi stariši kristijani prebivajo na severu tega okraja okoli postaje Ši-ma-fan. Ob tej priložnosti je pristopilo 36 neofitov

k sv. obhajilu, neketeri pervikrat. Za zadobljenje porcijunkuljskega odpustka so zelo vneto molili celi dan do mraka. Kaker vsako leto drugod, tako sem letos tudi tukaj vse verne opominjal, naj darujejo odpustke v prid ranjkim dobrotnikom. Sicer jim pa ob vsaki priložnosti polagam na serce, naj molijo za žive in mertve dobrotnike našega misijona. Upam tudi, da pred Bogom gotovo naš misijonski napredek velja ko najboljša molitev za vse dobrotnike.

Takoj po porcijunkuli sem odpotoval na postajo Šja-pa-ho, kjer sem obhajal praznik Marijinega vnebovzvetja. To je bila zopet velika slovesnost. Kar je pa še posebno veselo in tolažljivo, je to, da so ljudje iz lastnega nagiba in tudi iz najboljšega namena zunanji blišč oskerbeli. Nebeška Gospa te njih vnetosti gotovo ne bo pustila brez plačila.

Ob tej priložnosti sem jim razlagal nauk o naši premisljivi nebeški Materi. Poslašali so me prav pazljivo. Sploh se ta nauk kitajskih vernikov kaj rad prime in se navadno hitro vnamejo za češčenje Marijino. To ne more biti brez pomena in brez vspeha!

Po tem prazniku so me neofiti in katehumeni iz okolice terga Lan-či prosili, da bi k njim prišel ter tudi zanje v onem tergu poskerbel lastno postajo, ker je njih število naraslo že na 100 družin. Obetali so, da bodo oni tudi iz svojega kaj dali v ta namen. Neki katehumen, ki je stanoval v imenovanem tergu, se je odločil, da nam v ta namen po zmerni ceni proda svojo hišo sè zemljiščem vred. Rad sem ugodil njih želji ter sem se dne 23. avgusta v čolnu tja odpeljal. Ker je bila lega hiše ugodna, smo se dogovorili, da oni kupijo posestvo, jaz pa da bom oskerbel potrebne poprave. Dobili so je skupaj za dobrih 300 K, ketere so do malega že izplačali. Tako so oni spolnili svojo obljubo; kedaj jo spolnim jaz, ne vem, ker manjka časa in denarja.

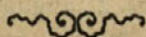
Tukaj naj Vam tudi omenim žalostno vest, da je namreč v našem glavnem mestu U-čanu In Han-kovu meseca julija in avgusta hudo gospodarila kolera. Pravijo, da je ta čas v obeh mestih pomerlo okoli 30.000 ljudi. Tudi mnogo ondotnih kristijanov je obolelo na koleri, umerlo jih je pa prav malo. Več jih je pomerlo v misijonskem okraju Huan-phi. Po drugih misijonskih okrajih je pomerlo le majhino število kristijanov,

mejem ko je paganov celo na deželi mnogo sklenilo življenje, tukaj na naši vzhodni strani vikarijata. Izmej mojih kristijanov ni kolera nobenega pobrala, le nekaj katehumenov; jih imam pač premalo, in zato jim Gospod prizanaša.

Kaj žalostno pa je in zelo občutno, da je ta nadležna bolezen pobrala tudi dva mlada, pridna misijonarja, namreč p. Aleksandra Chiarelli in p. Epifanija Capitanio in ravno tako dve sestri kanosijanski. Te so dobile bolezen v lastni bolnišnici, kjer je iskalo in našlo pomoč mnogo bolnih na kolero. Božja previdnost pa je pred to hudo morivko obvarovala njih dobrodelni ženski šolski zavod, kjer dobiva vsako leto skerbno dušno in telesno vzgojo in zavetje do 1000 učenk in sirot vsakeršne starosti. Menda je izmej vseh umerla le ena učenka za kolero.

Novica o smerti obeh sester kanosijank nas je zelo prestrašila. Bali smo se namreč, da bi se bolezen ne prijela tudi tistih učenk, ki smo jih mi k njim poslali. Kakšne sitnosti bi imeli, zlasti če bi umerla kaka učenka, ketere bližnji sorodniki so še pagani. Ti bi nam gotovo ne prizanesli sè sitnimi pritožbami in opravljivim sumničanjem. Ker se mi je enkrat že nekaj takega zgodilo, zato sem hitro vzel na dom 7 deklic, ki sem jih iz okraja Či-švej v tem zavodu imel. Ob enem sem od svojih predstojnikov dobil dovoljenje, da smem odpreti ženski katehumenat v mestu Či-švej, kamer sem se v kupljeno hišo preselil sredi meseca septembra. (Konec prih.)

Iz naših tretjerednih skupščin.

Studeno pri Postojni.

Priporočalo se je svoj čas, da bi razne skupščine tretjerednikov poročale o svojem delovanju in življenju v tretjem redu. Tako bi zvedeli, kaj imajo drugje kaj novega, česar pri nas ni, in bi take cvetke iz enega verta presadili v drugega. Naj torej na kratko povem, kako se giblamo pri nas.

Vstanovljen je bil pri nas III. red dne 11. oktobra l. 1903. Do sedaj se jih je vpisalo 120 udov. Nekaj malega jih je odstopilo, zmanjkalo jim je poguma, eni so prestopili drugam,

ene smo, kaker upam, že naprej, v nebesa, odposlali, da bi tam tudi za nas prosili. Moški so bolj redki, skoraj kot bele vrane, vendar se jih je 5 oglasilo. Notranjci smo bolj terdi; če pa kaj primemo, potem tudi deržimo; prenaqliti se nočemo.

Shode smo imeli vsak mesec; v začetku popoldan ob nedeljah ali praznikih, v zadnjem času pa zjutraj sè sv. mašo. Prevzvišeni knezoškof so nam dovolili, da imamo svojo shodno mašo; tako smo vse ob enem opravili; mnogim bi bilo morda težko priti popoldan, posebno oddaljenim. Pred vsakim shodom, $\frac{1}{4}$ ure pred sv. mašo molimo skupno serafinski rožni venec za III. red, po shodu litanije Svetnikov reda sv. Frančiška. Tudi molitev po sv. obhajilu pred podobo sv. razpela, s katero se dobi popoln odpustek, smo molili skupno. Da smo deležni štacijskega odpustka, ki se dobi enkrat v mesecu, ako se ob enem prejmejo tudi sv. zakramenti, molimo vselej po onih redovnih litanijah še 6 očenašev in 6 češčenamarij in vselej čast bodi . . . po namenu sv. očeta papeža.

Imamo tudi svoj odbor, ki šteje 8 udov: 6 iz domače župnije, 2 iz sosednjih: Hrenovice in Planina. Prilično imamo svoje seje. Našo skupščino je dvakrat obiskal naš vizitator č. g. p. Salezij Vodošek in pri ti priliki tudi blagoslovil 2 križeva pota na 2 podružnih v Belskem in v Gorenjah. Imamo tudi nekaj izvodov „Cvetja“ naročenih; želeti bi bilo še več.

Najbolj se veselimo porcijunkuljskih odpustkov, dne 2. avgusta; ta dan in na rožnovensko nedeljo, dobimo tudi papežev blagoslov. Ti odpustki 2. avgusta so zelo priljubljeni. Da se jih morejo vsi verniki vdeležiti, ne samo tretjeredniki, se je prosilo v Rimu za tako dovoljenje; dobili smo ga za 7 let. Povprečno je pri teh odpustkih obhajanih do 400.

Ko ura odbije dve dne 1. avgusta popoldan, gremo takoj na delo in vstrajamo do konca, do solnčnega zahoda t. j. blizu do $\frac{1}{2}$ 6 popoldan družega dne. Molimo tudi celo noč. Da ne zaspiamo, molimo skupno navadno po 5 očenašev ali kake litanije. Ko gremo vun iz cerkve pa zopet nazaj, pa prepevamo svete pesmi, da je kar veselje, in to najbolj vleče. Tako imamo nekako sveto ponočevanje, ki je menda že dovoljeno.

Tudi pogostno sv. obhajilo, keterega sedanji sv. oče tako zelo priporočajo, najbolj pridno prejemajo tretjeredniki. Tako poslušamo svojega očeta in skerbimo za svojo dušo, da ne

strada, da je močna, da se more hrabro vojskovati zoper dušne sovražnike, da ne obnemagamo v raznih križih in težavah. Eni zato malo zabavljajo, pa mi se ne zmenimo za nje, gremo naprej svojo pot. Tudi nas neketeri počastijo s kakimi lepimi naslovi kot „štrikarji“ ali kaj podobnega, pa jim nič ne zamerimo; Bog jim odpusti, saj ne vedo, kaj delajo!

Nabavili smo si tudi podobo sv. Frančiška, našega duhovnega očeta, in to podobo denemo pri shodih na altar in altar olepšamo, koliker moremo. Kupili smo tudi svojo zastavo, zelo lepo in cenó — podobo sv. križa. Pod to zastavo hodimo pri raznih procesijah.

Ko je bila sv. birma, smo tudi mi tretjeredniki pozdravili svojega nadpastirja. Naj vam povem, kaj smo rekli:

Tu tretjeredniki smo zbrani,
 V zvestobi smo Vam vedno vdani,
 Frančišek sveti nam začetnik,
 Vi bódite nam mil zavetnik!
 Ljubezen serce naše vnema,
 Čez goro, plan pozdrav odmeva;
 Bog Knezoškofa živi nam,
 Še mnogo let ohrani nam!

Omenil sem porcijunkuljskih odpustkov dne 2. avgusta in koliko da se jih navadno vdeleži. Ta dan pride navadno na delavnik. Da bi se dobili ti odpustki na nedeljo, bi se jih lahko še več vdeležilo. V tem času imajo ljudje še košnjo in druga opravila. Bral sem nekje, da imajo v neketerih krajih te odpustke na nedeljo ali pred ali po 2. avgustu. Zato sem prosil tudi jaz v Rim, pa so mi odgovorili, da se tako dovoljenje ne da, da je odločen le na 2. avgust. Obernem se v ti zadevi na naš novi list voditeljev III. reda: „Ordensdirektor“, ki izhaja v Inomostu na Tiroljskem in prosim pojasnila. Odgovorijo mi, da sem sicer prav postopal, pa da tacega dovoljenja ne dajejo pesameznim osebam ali krajem, ampak le celim škofijam. Tako imajo neketera škofije (imena sem pozabil) že tako dovoljenje. Če pa imajo tako dovoljenje neketera druge škofije, ali bi ne bilo dobro, da bi ga tudi slovenske škofije prosile? Koliko več ljudi bi se vdeležilo teh odpustkov, posebno še, ako bi prosili, da se ta zaklad odpre vsem vernikom. Zato jaz to-le svetujem: Razne skupščine tretjerednikov naredimo prošnje na

svoje prečastite škofijske in nadškofijske ordinarijate, da bi nam izposlovali to duhovno dobroto.

Ako naši predstojniki dobijo več takih prošenj, bodo gotovo radi ustregli našim željam. Odprimo ta zaklad vsem vernikom in delimo ga ob takem času, da jih bo moglo koliker mogoče veliko priti. Kolika dušna škoda je da je za mnoge okraje in za mnoge ljudi to še skrit zaklad!

Konečno opomnim še to, da bi mi tretji red bolj organizirali. V ta namen je najpervo treba, da se skliče v primerenem kraju in času voditeljski shod in na tem shodu bi se vse potrebno in na drobno pogovorili. Vse se organizira in reorganizira — to je duh časa; pojdemo ž njim tudi mi.

V Studenem pri Postojni dne 7. oktobra 1909.

D o m. J a n e ž, voditelj.

D o s t a v e k. — Koliker je meni znano, imajo „porcijunkulo“ v nedeljo in po v vseh župnih cerkvah na Tiroljskem in v sekovski škofiji. Od tam bi bilo treba pozvedeti, kakšen je vspeh. Sicer pa si že naprej lahko mislimo, da se večina vender tudi v nedeljo v domačih cerkvah ne more vdeležiti, ker tam ne more biti več spovednikov in ne bi mogli vsi na versto priti, ke bi se spovedovalo tudi celo noč, kar se pa seveda ne more zahtevati od nikogar. „Sveto ponočevanje“, ki živo spominja na gorečnost prvih kristijanov, je gotovo le hvale in občudovanja vredno; ali za trudne ljudi na kmetih bi bilo sploh, zlasti ob tistem času, težko mogoče. Po mestih se mora nekod iz važnih vzrokov pa celo božična polnočnica odpravljati.

Sicer je pa zdaj lahko dobiti porcijunkuljske odpustke tudi ob drugih prilikah in po drugih cerkvah, kjer so ustanovljene razne bratovščine, zlasti karmeljska, rožnega venca itd. Naposled ne smemo pozabiti, da je drago in ljubo, kar je redko. Navadno in vsakdanje se malo ceni in v nemar pušča; kar je redko in težko dobiti, po tem človek hrepeni, za to si prizadeva na vse kriplje. To hrepenenje in prizadevanje ga jači in povzdiguje, ima torej že samo na sebi svojo ceno, svoje zaslužje. In le človek, ki zna premagati velike težave, si more pridobiti višjo kerščansko popolnost, svetost. Zato bo morda najbolje, če bomo zadovoljni s tem, kar daje Rim po svoji lastni previdnosti in modrosti vsemu katoliškemu svetu, in ne iščemo privilegijev, ki so vedno v nekako spotiko tem, ki jih nimajo.

P. S. Š.

Iz ljubljanske moške skupščine III. reda.

Da ostanem zvest svoji oblubi, hočem Vam zopet nekaj sporočiti o razvoju tretjega reda v Ljubljani. Odbor moške skupine sicer čez poletje ni posebno deloval; tudi tretjeredniki si želijo v vročih mesecih malo odmora in marsikateri je zapustil za nekaj tjednov zaduhle izbe in prašne mestne ulice, ter se odpravil v prosto naravo, da si tam okrepča zdravje. A navzlic vsemu temu ena marljiva roka ni počivala, naše skerbno vodstvo je porabilo čas počitnic in nam v malo tjednih oskerbelo prav lepo zborovalno dvorano v frančiškanskem samostanu. Kar presenečeni smo biti, ko smo se v mesecu septembru v prvič zopet sešli k posvetovanju.

Kjer je bila poprej zaduhla, temna izba, v katero je šlo za silo komaj kacih 60 mož, stoji danes razširjena prijazna, zračna dvorana, ki ima prostora za nad 200 oseb. Svetloba dohaja v ravno za oko prikladni meri skozi lepe motne šipe treh visokih oken in se razliva po okusno barvanih stenah. Sestava slikarije je vse hvale vredna. Zlasti lepo se poda na obrobju širok venec belih vertnic, keterega je naslikal s posebno marljivostjo slikarski mojster, tretjerednik, gospod J. Cvetrežnik, spominjajoč se znanega dogodka iz življenja sv. o. Frančiška.

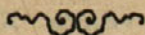
V ospredju dvorane stoji majhen, priprost, a ljubek oltarček Matere Božje, keterega nadkriljuje razpelo Zveličarja obdano od podob sv. Frančiška in sv. Antona.

Proti sredi dvorane stoji zeleno pregernjena miza, a v ozadji je našla svoj prostor knjižnica tretjega reda, katera se, mimogrede omenjeno, zadnji čas prav povoljno spopolnjuje.

Oprava je sicer priprosta, a v vsem je opaziti dober okus, tako da se prostor vsaketeremu na prvi pogled priljubi in ni mi treba še posebej omenjati, da so je tretjeredniki kar moč veseli.

S tem delom je naredil tretji red v Ljubljani zopet velik korak naprej. Še le sedaj se prav zavedamo, da smo ena velika družina, ko imamo svoje zbirališče — svoj dom!

Zato pa naj mi bode končno dovoljeno, da izrečem tu v imenu vseh ljubljanskih tretjerednikov preserčno zahvalo preč. predstojništvu frančiškanskega samostana za dovoljenje, sosebnostno pa preč. gosp. vodju o. Ernestu, po čigar skerbi in nevtrudni marljivosti se je delo zveršilo. — Bog plati! K. P.

Slovesno praznovanje 700letnice ustanovitve frančiškanskega reda v baziliki „Matere Milosti“ v Mariboru in drugod.

P. C. N.

Veselje vlada v srečni družini, ko obhajata oče in mati sreberno ali zlato poroko, ko praznujeta 25 ali 50-letnico svoje poroke! Kako bi se ne veselili mi sinovi in hčere sv. Frančiška, ko obhajamo letos ne 25 ali 50-letnico, ampak 700-letnico obstanka I. reda sv. Frančiška. 700 let je preteklo namreč, kar je l. 1209. papež Inocencij III. potrdil od sv. Frančiška ustanovljen novi spokorni red, frančiškanski red. Ustanovil ga je, da bi se v njem udje lažje zveličali, obenem pa tudi pokazali nemirnim, nesrečnim narodom, v zemeljsko grudo, v denar zakopanim ljudem pot do prave sreče, do stanovitnega miru, do lepe večne domovine.

„Ne samo sebi živeti, temuč tudi drugim koristiti“, ta misel je vodila svetega Frančiška pri vsem njegovem delovanju in to je tudi svojim sinovom zapustil kot neko oporoko. Te blage težnje Frančiškove, to njega izredno ljubezen do vsega božjega je človeštvo vedno visoko cenilo; to se kaže prav posebno letos. Vse preslavlja Frančiška, vse se spominja njegove blagodušne ustanove. Ne samo v pobožnih, tudi v znanstvenih, celo v političnih listih se sè spoštovanjem govori o Frančišku in njegovem redu.

Obhajajo se v proslavo 700-letnice posebne cerkvene slavnosti, predvsem seve v cerkvah sinov sv. Frančiška. Tako slovesno praznovanje smo imeli tudi v baziliki „Matere Milosti“ v Mariboru in sicer dne 1., 2. in 3. oktobra. Vsaki dan so bile tri slovenske pridige. Občudovali smo obilno vdeležbo domačinov in romarjev tudi ob delavnikih. Akoravno ob tem času ljudi sili jesensko delo, vendar jih je zaupanje do serafinskega očeta in ljubezen do njega vse dni obilo združila v krasni hiši božji.

In po pravici upamo, da je ta slovesnost prinesla zbranim mnogo sadu in duhovnega veselja. Ne mogel bi izreči boljše

sodbe o slovesnosti, ko jo je izrekel dober, priprost mož, ki je prišel daleč sem z ogerske meje. Od veselja do solz ginjen je rekel nekemu faranu: „Želel sem videti enkrat v življenju to cerkev, a kar sem sedaj tu vse videl in slišal, tega ne morem izreči“. Priproste, a pomenljive besede — in menim, da je imel pobožni romar čisto prav!

Da se je slovesnost tako lépo opravljala in srečno končala, k temu so posebno pripomogli tuji govorniki. Slišali smo zopet dr. Antona Medveda. Uvodni govor je imel dr. p. Gvidon Rant iz Kamnika. Govorili so nadalje p. Hugo Bren, p. Hadrijan Kokolj in p. Gracijan Heric, ki nadaljujejo svoje študije na univerzi v Friburgu na Švicarskem. Kaj lepo se je slovesnost zveršila na večer na Frančiškovo z res izbornim in milim petjem. Posebno ginljiv je bil zadnji spev (Salve sancte pater), ki ga je komponiral, gotovo ves zamaknjen v Frančiškovo smert, rajni tiroljski frančiškan p. Odorik.

Naj bo vse k večji časti božji, v spodbudo in v prid častivcev sv. Frančiška! Naj se vresniči tudi pobožna želja našega mladega frančiškanskega pesnika:

Frančišek, mili Serafin,
iz rajskih zreš na nas višin,
Frančišek, Cerkve žlahtni cvet,
tvoj z gled naj vedno dram i svet!

* * *

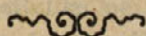
Dostavimo še kratko poročilo iz Brežic.

V Brežicah smo obhajali 700 letnico našega reda sè slovesno tridnevnicco 17., 18 in 19. septembra. Vspored je bil ta: v petek, 17. sept. (rane sv. Frančiška), in v soboto, 18. sept., je bila o $\frac{1}{2}$ 6. uri pridiga in nato peta maša z blagoslovom, zvečer ob 6 uri pa litanije z blagoslovom. V nedeljo, 19. sept., je bila ob 6. uri zjutraj pridiga in nato peta maša z blagoslovom; ob 10. uri zopet pridiga in po pridigi levitirana maša z blagoslovom. To slovesno mašo je opravil gospod mestni župnik. Popoldne ob 2. uri je bil nauk za III. red, papežev blagoslov, levitirane litanije z blagoslovom in zahvalno pesem „Te Deum“. Vdeležba je bila jako dobra, posebno v nedeljo. Pridigali so samo domači patri. Vsebina govorov je bila sledeča: 1. življenje sv. Frančiška; 2. vstanovitev našega reda; 3. razširjanje

našega reda in njegovo sedanje stanje; 4. delovanje našega reda; 5. svetniki našega reda in splošen pregled vseh treh redov.

* * *

H sklepu bodi tu naznanjeno, da se bo na Sveti Gori pri Gorici ta sedemstoletnica obhajala s tridnevnicco dne 6., 7. in 8. decembra. Te tri dni bo ob 7. zjutraj slovesna sv. maša z pridigo tn popoldne ob 4. bodo slovesne litanije z blagoslovom.

Drobtinice.

P. H. R.

Potolaži se!

Nikake dušne tolažbe ne občutiš! Dušna lenoba, da, neka dušna merzlota te obdaja in dušno vboštvo, kaker da te je Bog zapustil in od sebe zapodil! Mlačnost za vse dobro te vedno spremlja, tako da si kaker zaspan!

Raztresenost, dušna nestanovitnost te tako nadlegujete, da se ne moreš ustaviti v pobožnih mislih! . .

Kaj početi?

Potolaži se! Nikar ne misli, da si v nemilosti božji! Ako v takem stanju ohraniš vero, in se ne spustiš na pot grešnih naslad, temuč ponižno in poterpežljivo prenašaš tako serčno sušo, ter, koliker ti je mogoče, zlati čas porabiš, boš Bogu jako dopadel. V takem stanju reci z Jobom: „Tudi ke bi me ubil, vender bom v njega zaupal“.

Ne sodimo!

„Zakaj je toliko pravičnih v nadlogah, v slavi toliko hudobnih?“

„Zakaj plavajo ti v obilnosti, onim pa večkrat primanjkuje neobhodno potrebnega?“

„Zakaj toliko križev na mojih ramah?“

Ta vprašanja so podobna onemu v raju: „Zakaj nama je Bog prepovedal jesti od tistega sadu?“

Oh, nikar tako govoriti! Prepričajmo se, da Bog dobro ve, kaj dela! Ako se nam zdi kaka božja odredba kriva, je temu kriva naša nespamet, ali bolje rečeno, kratkovidnost.

V takem slučaju kaj početi?

Spomniti se, da je Bog naš modri gospodar, da je torej vse dobro, kar on stori; klanjajmo se pred njim, molčimo ter nikar krivo soditi o njegovi prečudni previdnosti.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni č. p. Roman Arnuš, mašnik 1. reda sv. Fr. † 26. okt. v Gradcu; rajni udje 3. reda skupščine goriške: Marija (Marjela) Berginec iz Drežnice, Jožefa (Elizabeta) Sismond iz Bilj, Marija Komar iz Kobarida; svetogorske: Terezija (Magdalena) Prinčič, Neža (Barbara) Kumer iz Banjšic, Jožefa (Marija) Doljak iz Gergarja, Jožefa (Marija) Lipušček iz Loma (Tolm.); kamniskke: Uršula (Agata) Dovgan, Marija (Izabela) Gorše, Marija (Klara) Šantel, Marija (Alojzija) Svetlin, vse te iz Kamnika, Katarina (Marija) Nograšek s Homca, Terezija (Elizabeta) Kramar od Št. Gotharda, Marija (Marija) Škofic, Marija (Pika) Nastran, obe iz Mengša, Barbara (Mihelina) Trebušak iz Mekinj; brežiške: Katarina Krejačič iz Brežic, Apolonija Jalovič iz Čadeža, Jožef Račič in Marija Poldan iz Cerkelj; gorjanske: Cila (Ana) Robič; rajna tretjerednica Frančiška Burnik iz Idrije.

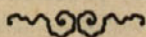
Na dalje priporočajo v molitev neki stariši v Pazinu svojega bolnega sinu, da bi ozdravel; nekedo neko osebo, da bi še prejela svete zakramente in še neko drugo; neka žena A. R. svojega moža in sinu za poboljšanje; neka žena M. S. svoje tri zgubljene sinove; A. K. v Idriji; neka gospa iz Ptuja za zdravje; neka tretjerednica iz Bilj, da bi se mogla vdeležiti sv. maš.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: Apolonija Kožuh v Brežicah za dvakratno ozdravljenje nevarne bolezni v glavi po priporočanju sv. Antonu; Joana Dolenc tretjerednice v Reki, da se ni poškodovala, ko je zelo nevarno padla; A. K. za zadobljeno ljubo zdravje; M. S. da je našla nekaj zgubljenega; neka gospa iz Ptuja za polajšanje v bolezni.

Za kitajski misijon

je poslala v Kamnik neimenovana: 22 K (za odkup kitajskega dečka — Jožefa); k nam V. Ham iz Maribora: 10 K (v zahvalo za vslišano prošnjo sv. Antonu Padovanskemu.)

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1909.

Mesec november.

1. pondeljek: vsi sveti. P. O. 2. torek: spomin vernih duš. 3. sredo: obletnica rajnih bratov. 4. četrtek: sv. Karelj Boromej, šk. 5. petek: bl. Rajnerij, sp. 1. r. 6. sobota: bl. Felicija, d. 2. r. 7. nedelja, 23. po bink.: zahvalna. bl. Bernardin Foški, sp. 1. r. 8. pondeljek: osmina vseh svetih. 9. torek: posvečenje cerkve zvel. 10. sredo: sv. Andrej Avelinski, sp. 11. četrtek: sv. Martin, šk. 12. petek: sv. Dídak, sp. 1. r. P. O. 13. sobota: sv. Martin, pap. m. 14. nedelja, 24. po bink.: zaščitništvo bl. dev. Marije. 15. pondeljek: sv. Gertruda, d. 16. torek: sv. Anježa, d. 2. r. P. O. V. O. 17. sredo: bl. Salomea, d. 2. r.	18. četrtek: posvečenje cerkev sv. Petra in Pavla v Rimu. 19. petek: sv. Elizabeta Ogerska, vd. 3. r. P. O. V. O. 20. sobota: sv. Feliks Valeški, sp. 21. nedelja, 25. in zadnja po bink.: darovanje bl. dev. Marije. 22. pondeljek: sv. Cecilija, d. m. 23. torek: sv. Klemen, pap. m. 24. sredo: sv. Janez Kriški, sp. 25. četrtek: sv. Katarina, d. m.; bl. Elizabeta Dobra, d. 3. r. 26. petek: sv. Leonard Portomavriški, sp. 1. r. P. O. 27. sobota: bl. Deljina, d. 3. r. P. O. 28. nedelja, 1. adv.: sv. Jakob Marški, sp. 1. r. P. O. 29. pondeljek: vsi sveti 3. redov. P. O. 30. torek: sv. Andrej, ap.

P. O. pomeni popolnoma odpustek za vse v cerkvah 3 redov sv. Frančiška.

P. O. „ „ „ le za ude 3. redov sv. očeta Frančiška.

V. O. „ vesoljno odvezo za vse ude treh redov sv. očeta Frančiška.

Po določbi sv. očeta od 5. maja t. l. morejo dobiti tretjeredniki vesoljno odvezo tndi 1., 21. in 25. novembra.

češke „Slovan“. G. B. daje nasproti prednost češki, ker je „Slovan“ pri nas že sploh navadno in pa tudi, ker je to le enkrat napačno, „Slaven“ pa že v hervaščini dvakrat.

Pervi argument je za prakso gotovo največjega pomena. Drugemu bi se dalo vgovarjati: „Slovan“ pri nas ni samo enkrat napačno. Ne le glas poslednjega zloga, tudi naglas, ki se daje besedi, ni pravi. Sploh se namreč govori „Slovân“, „Slovâna“ s potisnjenim ali padnim povdarkom, kaker „Român“, „Germân“ itd.; prav pa bi bilo menda le, kaker je bilo že povedano: „Slovljân“, „Slovljâna“ z naglasom kaker „Ločân“, „Ločâna“ itd.

Nasproti, naj si bo „Slaven“ v hervaščini dvakrat napačno, pri nas ni treba, da bi bilo tudi. Z etimologijskega stališča se sicer *a* v korenu ne da braniti; ali, če smemo govoriti in pisati n. pr. *lotiti* se nam. *latiti*, *ložje* nam. *lažje*, *rokovica* nam. *roka-vica*, bi smeli nasproti tudi *o* nadomestiti z *a*, kjer se to v domači izreki blizu sploh godi: *matika* nam. *motika*, *lapúh* zraven *lopúh*, *slavô* za *slovô*. Tako je tudi oblika *Slavénec*, *slavén-ski* nekedar bila pri nas mej ljudmi menda zadosti navadna in stoji že n. pr. v Japljevem „Velikem katehizmu“ l. 1779 in v Pohlinovi knjigi „Kmetom za potrebo“ 1789. Samostavnik „Slaven“ bi morali izgovarjati po naše „Slavén“, „Slavéna“ (v končnici kaker *mъklèn*, *mъkléna*); tako ne bi imeli v besedi nobene hude napake.

Tej nenavadni obliki bi mogli torej splošni pomen pustiti, dokler dajemo navadni ožjega. Tako bi ostali zvesti Hervalom in ne bi kvarili češke oblike „Slovan“ sè svojim napačnim povdarjanjem. Ali kaj hočem? priznati moram zdaj venderle, da bi bilo razločevanje mej „slavenski“ in „slovenski“ preneznatno, prepoljubno in brez prave podlage; imenovalnik „Slavén“, naglašen kaker „mъklèn“ bi bil tudi preslaboglasen, — skoraj smešen!

Ohranimo torej navadne oblike in vernimo jim njih splošni pomen; v posebnem pomenu pa govorimo za zdaj o „nas malih Slovincih“, in o „naši slovenščini“, v širjem pa o „drugih Slovincih“ in „drugih slovenskih jezikih“ ali o „vseh Slovincih“ in „vseh slovenskih jezikih“. Na ta način bi bil mogoč g. B. svojo razpravo nasloviti: „O besedah iz drugih slovenskih jezikov privzetih v našo slovenščino“.

Brez posebnih sitnosti bi vernili tako „slovenskemu“ imenu stari prestol, mogočno, veliko carstvo, ki mu gre. Namestu „naša slovenščina“ bi rekli in pisali sem ter tja „kranjska slovenščina“ in ščasoma bi si že smeli upati naravnost tudi s „kranjščino“ na dan ter se čutiti Kranjce ne glede na politične meje te ali one vojvodine ali grofije. Slovenci bi pri tem vender le ostali, pa ne v deminutivnem, temuč v neponižanem starem, mogočnem pomenu. In ne bi se nam bilo treba tolažiti z g. B.: „Če moramo druge Slovane napačno klicati, imamo vsaj zavest, da sebe prav imenujemo“. — Prav? Jaz, žal! te zavesti nimam; jaz se morem le s težko silo imenovati Slovenca v sedanjem pomenu, ker vem, da je to zmota in uzurpacija.

(Konec prih.)

Prošnja.

Ker se leto bliža koncu, pa mnogi čislani prejemniki „Cvetja“ še niso poslali naročnine, prosimo lepo, naj bi to storili berž ko mogoče, ker nimamo mi od nikoder nobene podpore, da bi mogli list v večem številu zastoj razpošiljati. Neketeri naši prijatelji so celo že nekaj let pozabili na nas. Prepričani smo, da se to ni godilo nalašč; zato smo nadaljevali dopošiljanje. Ne bi radi razžalili starih znancev in prijatelov. Prosimo pa, komer dopošiljanje iz keterega si bodi vzroka ne bi bilo več ljubo, da bi nam to naznanil po dopisnici, ali da bi nam vsaj vernil berž prvi zvezek novega tečaja. Mi ne želimo sitnosti delati nikomer in bi najrajši imeli le take naročnike, ki „Cvetje“ radi bero in so tudi prepričani o našem dobrem namenu in stanovitem prizadevanju v vsakem oziru se deržati tega, kar uči in zapoveduje ali svetuje sveta katoliška cerkev.

Prihodnje leto se ima dopolniti sto let, kar prebivajo frančiškani v samostanu na Kostanjevici. Želimo torej, koliker bo mogoče, zveršiti v nekih prejšnjih tečajih začetno zgodovino tega samostana in zlasti o najznamenitišem možu, kar jih je kedaj tu živelo in vmerlo, p. Klaru Vaskotiju, kaj več povedati. Tudi daljši spis o socijalni delavnosti našega reda, zlasti o dotičnih zaslugah bl. Bernardina Feljterskega, se pripravlja. Tretjerednicam pa bo gotovo posebno vgajalo obširniše življenje sv. Roze Viterbske, sopatrone III. reda. Kako bi se III. red pojačil in poživel, o tem se zdaj spet mnogo vkrepa, zlasti na Laškem. Tudi o tem bomo skušali kaj povedati. In tako dalje! Da se bo moglo 1. zvezka prihodnjega tečaja primerno število natisniti, prosimo lepo, naj se oglasio naročniki, koliker mogoče kmalu, da se ne zgodi, kaker se je večkrat, da je namreč za pozne naročnike 1. zvezka zmanjkalo.

Še neko drugo prošnjo imamo pri tej priliki do naših stariših naročnikov. Še vedno se namreč semtertja oglašajo možje jezikoslovci, ki žele dobiti platnice „Cvetja“, in sicer, kar se da, vse, kar jih je izešlo od začetka do zdaj. Mi jim ne moremo postreči, ker so nam stariše davno pošle. Kedor bi imel tiste platnice dobro ohranjene in bi nam jih hotel odstopiti, prosimo, naj nam po dopisnici naznani, ketere ima na razpolago in za kako ceno bi jih dal. Mi jih ne mislimo prodajati; zato tudi ne moremo obetati toliko, kaker smo slišali, da se je v nekih primerih plačalo zanje. Kar bo prav, pa damo radi in se bo pri prihodnji naročnini moglo všteti.

Naročnina prihodnjemu tečaju ostane dosedanja, namreč: 1 K 50 v, — ne samo, kaker neketeri naročniki še vedno pošiljajo, 1 K 40 v.

